

Zákon o digitální ekonomice – skokové navýšení pokut u zaběhlých zákonů

Problém v kostce: Na popud Úřadu vlády mají být v rámci Zákona o digitální ekonomice skokově navýšeny již nyní platné sankce za obchodní sdělení a dle nařízení P2B, aniž by potřeba změny vycházela z empirických dat či z požadavku kontrolních úřadů, které mají s vymáháním praktické zkušenosti. Tyto drastické změny se dotknou primárně úspěšných českých firem a významně ohrozí zejména malé a střední podniky.

Sdružení pro internetový rozvoj ([SPIR](#)) zastupuje široké spektrum významných subjektů české internetové ekonomiky od poskytovatelů obsahu až po telekomunikační společnosti. SPIR mj. provozuje projekt měření návštěvnosti internetu [NetMonitor](#), monitoring internetové reklamy [AdMonitoring](#) a poskytuje expertní analýzy vývoje českého internetového trhu.

ÚVOD DO PROBLEMATIKY

- Návrh zákona o digitální ekonomice (ZoDE) zahrnuje implementaci nových evropských nařízení (DSA, Data Governance Act a další), ale nahrazuje i již existující český zákon o některých službách informační společnosti.
- Ten se věnuje (mimo jiné) sankcím za porušení ustanovení o **obchodních sděleních** a **transparentnosti dle nařízení P2B** (tzv. platforms to business). S vymáháním dodržování tohoto zákona mají již dozorové orgány (ÚOOÚ a ČTÚ) praktickou zkušenost.
- V rámci připomínkového řízení Úřad vlády navrhl změny těchto sankcí, aniž by to požadovaly příslušné dozorové orgány. Předkládající Ministerstvo průmyslu a obchodu se rozhodlo mu v rámci vypořádání připomínek vyhovět. Po schválení vládou poputuje návrh do Poslanecké sněmovny k další diskusi.
- U **obchodních sdělení** se jedná o navýšení z 10 mil. Kč na 4 % celosvětového obrátu, resp. 20 mil. € (podle toho, která hodnota je vyšší); u **nařízení P2B** je navýšení z 10 milionů Kč na 6 % celosvětového obrátu (obraty dotčených českých firem jsou v řádu miliard, tzn. navýšení na více jak desetinásobek; u obch. sdělení padesátinásobek).

NEOPODSTATNĚNOST NAVRHOVANÉ ZMĚNY

1) Nepodloženosť nutnosti skokového navýšení.

Jedná se o razantní navýšení sankcí již nyní vymáhaných povinností bez empirického odůvodnění. Dozorové orgány ani nyní nemají potřebu ukládat sankce v maximální hranici, kterou jim umožňuje současné znění zákona (až do 10 milionů Kč).

2) ZoDE obsahuje nové, ale i již zaběhlé právní normy.

ZoDE reaguje primárně na novou evropskou legislativu, ale úpravy Úřadu vlády se vztahují na legislativu, která již prošla řádným českým legislativním procesem a je v souladu s požadavky evropského práva. Při projednávání P2B ve Sněmovně v roce 2022 navíc české firmy na podvýboru pro ICT varovaly, že i 10 milionů Kč je příliš vysoká hranice.

3) Absence obeznámenosti návrhatele s tématem.

Úřad vlády nemá praktické zkušenosti s komentovanými předpisy a vychází z teoreticko-legislativních důvodů, které jsou přinejmenším sporné (viz tabulka níže). Dozorové orgány ke zmíněným povinnostem se do připomínkového řízení také zapojily a požadavek na zvýšení maximální výše pokut nevnesly, třebaže se dozoru již věnují.

4) Riziko primárně pro úspěšné české společnosti a SMEs.

Sankce nadnárodních korporací za P2B bude patrně v rukou dozorových orgánů v místě jejich usazení (zpravidla Irsko), zpřísněná pravidla tedy ohrozí pouze úspěšné české společnosti. V rámci ČR dozorový orgán vykládá význam obchodního sdělení velmi extenzivně (např. email s přáním k svátku zákazníkovi), což představuje pro lokální podniky ve spojení s drastickým navýšením pokut významné riziko, pro menší a střední podniky potenciálně zcela likvidační.

Argumentace Úřadu vlády	Komentář SPIR
<i>V ZoDE jsou odlišné typy pokut (obratové a nominální).</i>	<i>ZoDE zahrnuje novou evropskou (zpravidla vyžaduje obrátové sankce), ale i již existující a aplikovanou českou legislativu, která pracuje s nominálně určenou maximální hranicí pokut.</i>
<i>Sankce dle P2B by se měly vztahovat i na velmi velké online platformy (VLOP, jeden z typů služeb dle DSA), pro které by dle Úřadu vlády nemusela být současná pokuta dostatečně odstrašující.</i>	<i>Sankce nadnárodních korporací za P2B bude patrně v rukou dozorových orgánů v místě jejich usazení (zpravidla Irsko či Lucembursko).</i>
<i>Úřad vlády se domnívá, že se pokuty za obchodní sdělení mají ukládat dle GDPR.</i>	<i>Zaslání nevyžádaného obchodního sdělení neznamená automaticky porušení pravidel GDPR. GDPR se vztahuje ke zpracování pouze osobních údajů fyzických osob, adresátem obchodních sdělení mohou být však i právnické osoby. Je s podivem, že požadavek na změnu zaznívá až 6 let od účinnosti GDPR, aniž by vzešel od dozorového orgánu.</i>